

АНГЕЛ КАРАЛИЙЧЕВ ГАТАНКА

chitanka.info

Тая вечер зад клоните на ябълката месецът се издигна голям колкото дъното на едно кринче, жълт и страшен. Той позлати изгубените в лятната мрачина хармански купи от прясно сено, по небесния си път и поамаи подире си звездите, както квачката мами билетата си. Уплашено го гледаха през отворената врата две малки деца — Ваню и Кунето, — сгушени едно до друго под камината. От къщи излезе прегърбената им баба Куна, озърна се и като ги видя, викна:

— Ваньо, Куне, хай станете, баби, да ми донесете един крушов пън от дръвника, да накладем буен огън, че да ви сваря попара. Цяло менче мляко съм надоила. Ей сега ще се зададе дядо ви от воденицата — и той да хапне попара, че да му се затопли старата душица. Хайде, тичайте! Я тая вечер какво е видело на двора, сякаш не е нощ, а ден.

— Страх ни е, бабо.

— Няма нищо страшно. На хармана лежи теленцето. То е днешно, само на един ден, и пак не го е страх.

Ваню и Кунето, като чуа за теленцето, дето го донесе пастирът, трепнаха, спогледаха се и презглава рипнаха навън към белия харман, над който петровката ябълка ръсеше цвят. До плевнята над яслите стоеше с кротко наведена глава бодливата крава Мучка със счупения рог. Тя милваше с нос гърба на малката си рожба и замахваше със счупения рог да убоде Черня, кучето, което с навирена опашка обикаляше край новородената душа и лаеше от драгост. Тревожно се обаждаше звънецът на кравата. Бялото слабо теленце не можеше да стои право. То лежеше, подвило тънките си крака, и гледаше учудено този нов свят: големия месец, който грееше право в очите му, кучето, което обикаляше край него като щуро. Двете малки деца с бели ризки клекнаха напреде му и го замилваха по челото.

— Волчето е гладно — рече Ваню. — Искаш ли да му отскубнеме от купата една стиска сено?

— Че то няма зъби още — пошушна Кунето.

— Няма ли? Теленце, нямаш ли зъби? Я зяпни да видя! Отвори си устата де!

Тъй като теленцето не разбра какво искат от него, Ваню го хвана за муцуната с две ръце и се помъчи да му разтвори насила устата. Тогавя Мучка недоволна наклони глава и замахна със счупения си рог.

Звънецът силно звънна. Ваню пусна теленцето и двете деца побягнаха уплашени.

В туй време харманската врата скръцна. Една ръка я блъсна силно и тя се разтвори цялата. Под нацъфтелите клони на ябълката се показаха кривите бели рога на воловете. Светнаха кротко големите им черни очи, които цял ден са гледали младите залюлени жита. Те се връщаха от къра. Пред воловете вървеше техният стар стопанин — дядо Гено. Двете деца се спуснаха насреща му:

— Дядо, имаме си волче! Дядо, имаме си теленце! Видиш ли го под стряхата? Много е хубаво, с чер белег на челото!

Дядо Гено пусна синджирите на воловете, остави насред хармана колата, отиде под стряхата, погледна теленцето, потупа Мучка по гърба и се обърна към двата свои стари вола:

— Днес се родило теленцето — ваша отмяна, хей, старчуги! Да ви е живо, радвайте му се! Наесен, като отида на пазар, ще му купя другар. Няма все вие да теглите колата и ралото. На стари години ще си отпочинете. А на мене отмяна ще бъде онуй малко юначе, когато порасне.

Дядо Гено показа с големия си чер пръст към Ваня.

— Ванчо — продължи той, — нали ти ще ми ореш нивите?

— Аз, дядо.

Старецът разпрегна колата, върза до плета воловете, хвърли им сено и каза:

— Хайде сега да се приберем в къщи и да видиме какво е наготвила баба ви Куна. Много съм изгладнял.

— Дядо — обади се Кунето, — ами то нищо не е яло бе, дядо.

— Недейте се кахъри за него. Неговата добра майка ще му бере грижите. Тя ще му даде ей сега да суче.

— Ваньо — провикна се от къщи баба му, — де ти пъна?

— Нося го, бабичко!

Ваню се затече и нарами един пън от дръвника. Влязоха вкъщи.

Додето баба Куна слагаше софрата, двете деца се изправиха пред дядо Гена и го замолиха:

— Дядо, харижи ми го!

— На мене бе, деденце!

— Чакайте — рече дядо Гено — да ви кажа една гатанка. Който от двама ви я отгатне, нему ще харижа волчето.

— Кажи я!

— Отгатнете ми кое е онуй рогато и опашато, което, кога се е родило — на четири свирки свирело, когато пораснало — цял свят обиколило, а кога умряло — тогава си хоро отиграло.

Замислиха се двете деца, чудиха се, ала не можаха да отгатнат.

— Ха де! — подканяше ги старецът.

— Ние имаме ли го? — попита Ваню.

— Имам го — отговори старецът.

— Къде е?

— На хармана.

— Голямо ли е?

— Сега е като овен, а сетне ще стане като бивол. Ха де!

Но децата не можаха да отгатнат.

— Видите ли, вие не знаете, а пък дядо ви знае. Туй рогато и опашато е волът бе, деца! Когато се роди теленцето и започне да суче, то сякаш свири на четири свирки. Кога отрасне и тръгне по нивите — обикаля света. Кога умре, от кожата му правят цървули и момците по сватби и хора играят с тях ръченица. Хайде сега, волчето харизвам на Ваню, а до пролет, когато кравата отели друго — то ще бъде за Кунето.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.